

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Harajka Regina ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Pongrácz Tibor ügyvéd által képviselt alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. október 22. napján meghozott, 15.P.25.106/2007/9. számú ítélete ellen, az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperest képviselő dr. Harajka Regina pártfogó ügyvéd részére 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint pártfogó ügyvédi díjat.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2002. május 14-én szerződést kötött az alperessel, amelynek alapján az alperes által szervezett, már működő fogyasztói csoportba tagként belépett. 2004. szeptember 3-án kelt levelével fogyasztói csoportbeli tagságát felmondta, amit az alperes tudomásul vett, és a Részvételi Szabályzat VII/11. pontjára hivatkozással tájékoztatta a felperest, hogy a csoport megszűnését követő 90 napon belül kerülhet sor a részére visszajáró 479.466 Ft befizetett részlet visszafizetésére.

A felperes keresetében egyrészt a Részvételi Szabályzat egyes kikötéseinek érvénytelenségének megállapítását, másrészt az alperesnek 479.466 Ft és kamatai megfizetésére kötelezését kérte. Előadta, hogy a támadott kikötések tisztességtelenek, ezért a részére visszajáró befizetései - a Részvételi Szabályzat VII/11. pontjától eltérően - a felmondással esedékessé váltak, ezért az alperes

köteles részére visszafizetni az általa befizetett összegnek a levonásokkal csökkentett részét.

Az alperes ellenkérelmében a marasztalási kereset tekintetében a per megszüntetését kérte, mivel a felperes követelését idő előttinek minősítette. Az általános szerződési feltételek megtámadására irányuló kereseti kérelmet pedig elkészttség miatt, és ebből következően a felperes keresetösségi joga hiányában kérte elutasítani. Másodlagosan érdemben vitatta a támadott feltételek tisztességtelenségét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 479.466 Ft és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította. Az alperest pártfogó ügyvédi díj megfizetésére, és a kereseti illeték megtérítésére is kötelezte. Indokolásában kifejtette, hogy mivel a felek között a felmondás jogszerűsége, és az ebből folyó elszámolási kötelezettség, valamint az ez alapján a felperes részére visszajáró összeg nem volt vitás, csupán ennek esedékessége időpontját kellett vizsgálnia. A Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján a feleknek lehetőségük volt arra, hogy szerződésükben a Ptk. 319. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésektől eltérően szabályozzák a felmondás esetére alkalmazandó elszámolási rendet. A Részvételi Szabályzat VII/11. pontja erről úgy rendelkezik, hogy a visszafizetésre a Fogyasztói Csoport megszűnését követő 90 napon belül kerül sor. A Ptk. 205. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel vizsgálni kellett, hogy a kérdéses kikötés a szerződés részévé válhatott-e. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy e jogszabályi előírás alapján az alperesnek külön fel kellett hívnia a felperes figyelmét az általános szerződési feltétel speciális tartalmára, amelyet ennek ismeretében a felperesnek kifejezetten el kellett fogadnia. Álláspontja szerint a szokásos szerződési gyakorlattól vagy a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen, illetve a felek korábbi szerződéseinek tartalmából eltérő kikötés csak akkor válik a szerződés részévé, ha a figyelemfelhívás megfelelő módon, például aláhúzással, eltérő nyomtatással vagy külön kifejezett közléssel történik. Az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta bizonyítani a külön figyelemfelhívó tájékoztatás megtörténtét. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elszámolás esedékességét meghatározó kikötés nem vált a felek szerződésének részévé, ezért az elszámolásra a Ptk. 319. § (2) bekezdését kellett alkalmazni. Ennek alapján pedig a felmondás hatályosulásával esedékessé vált a felperes részére visszajáró 479.466 Ft megfizetése. Az elsőfokú bíróság az általános szerződési feltétel támadott pontjai érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet a megállapítási kereset feltételeinek hiánya és a megtámadási határidő elmulasztása miatt érdemi vizsgálat nélkül utasította el.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az őt marasztaló rendelkezések hatályon kívül helyezését, és e körben a per megszüntetését kérte. Az elsőfokú bíróság döntését téves jogalkalmazás miatt támadta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a fogyasztói csoportok működésének sajátosságait, amelyek következtében azért nincs mód a Ptk. 319. § (2) bekezdésének alkalmazására, mert a csoport fennállása alatt, amíg valamennyi tag

eleget tesz szerződéses kötelezettségének nem képződik pénzügyi alap a visszafizetésre. Hangsúlyozta, hogy a visszafizetés esedékességének megállapítása sem a szokásos szerződési gyakorlattól, sem a szerződésre vonatkozó, a 186/2001. Korm. rendeletbe foglalt rendelkezésektől nem tér el. Emellett sérelmezte annak megállapítását, hogy nem adott a kérdéses szerződéses pontról külön figyelemfelhívó tájékoztatást a felperesnek. E kikötésnek a szerződés tartalmából való kirekesztése folytán tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a felperes részére visszajáró összeg esedékességének időpontjáról is. Mivel álláspontja szerint a kérdéses általános szerződési feltétel a szerződés részévé vált, a visszafizetés esedékességére ez irányadó, e szerint pedig a felperes követelése idő előtti. Ezért a Pp. 157. § a) pontja alapján a 130. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel a pert ebben a körben meg kellett volna szüntetni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az ítéletnek a megállapítási keresetet elutasító rendelkezése.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló indokok mellett hozta meg érdemi döntését is. Ezért a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján, helyes indokaira utalással hagyta helyben.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a következőket emeli ki az ítéltábla:

A Ptk. szerződéskötéskor hatályban volt 205. § (5) bekezdése értelmében az általános szerződési feltételek támasztójának külön figyelemfelhívó tájékoztatást kell adnia azokról az általános szerződési feltételekről, amelyek vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, vagy a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen, vagy valamely a felek között korábban alkalmazott szerződéses kikötéstől eltérnek. Ezért csak abban az esetben mellőzhető a külön figyelemfelhívó tájékoztatás, ha kérdéses kikötés sem a szokásos szerződési gyakorlattól, sem a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől nem tér el lényegesen. Az utóbbi tekintetében alaptalanul hivatkozott arra az alperes a fellebbezési tárgyaláson, hogy a fogyasztói csoportokra vonatkozó 186/2001. (X.11.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseinek maradéktalanul megfelel a sérelmezett kikötés. A Ptk. 205. § (5) bekezdésének alkalmazásában kizárólag a hatályos jogszabályok adott szerződésre vonatkozó rendelkezéseitől való lényeges eltérés vizsgálható. Az alperes által hivatkozott jogszabály azonban sohasem lépett hatályba, annak a hatálybalépésről rendelkező 20. § (1) bekezdését a 269/2002. Korm. rendelet 1. §-a akként módosította, hogy a hatálybalépés időpontját 2002. január 1. napjáról 2004. július 1. napjára változtatta. Utóbb pedig a 205/2004. Korm. rendelet 1. §-a rendelkezett akként, hogy a rendelet e napon nem lép hatályba. Így nincs olyan hatályos jogszabályi rendelkezés, amely a fogyasztói csoportok szervezésére és

működésére vonatkozó különös szabályokat megállapítaná. Ezért a jogvita elbírálásánál a Ptk. rendelkezéseit kellett alapul venni.

A peres felek között nem vitásan megbízási jogviszony jött létre. A megbízás megszűnésére, valamint az ezzel összefüggő elszámolási kötelezettségére a Ptk. 479. § (2) bekezdése azt írja elő, hogy a megbízott a szerződés megszűnésekor köteles elszámolni és ennek keretében a megbízónak mindazt kiadni, amihez a megbízással összefüggésben jutott. A megbízási szerződésre ugyanakkor irányadóak a Ptk. Negyedik részének I. címében foglalt általános rendelkezések, így az elsőfokú bíróság által is felhívott Ptk. 319. § (2) bekezdése is. Ez utóbbi rendelkezésből is az következik, hogy az ellenszolgáltatás nélkül maradt pénzbeli szolgáltatás a felmondással egyidejűleg esedékessé válik. A Részvételi Szabályzat VII/11. pontjának kikötése lényegesen eltér a felek szerződésére irányadó mindkét rendelkezéstől, ezáltal nem volt mellőzhető a Ptk. 205. § (5) bekezdése által megkövetelt külön figyelemfelhívás.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok alapján, hogy az alperes a kérdéses kikötés tekintetében nem tudta bizonyítani az ilyen külön figyelemfelhívó tájékoztatás megadását. Nem elégséges még a VII/14. pont szerinti nyilatkozat sem annak bizonyítására, miszerint ez a tájékoztatás megtörtént. A nyilatkozatot csupán annak igazolására lehet elfogadni, miszerint a felperes az elszámolási szabályokat megértette, és elfogadta, azt azonban e nyilatkozat sem igazolja, miszerint tudomásul vett volna valamely, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől eltérő tartalmú kikötésre vonatkozó külön figyelemfelhívó tájékoztatást. Az általános szerződési feltétel tartalma megismerésének Ptk. 205. § (3) bekezdése szerinti lehetővé tétele és a másik fél általi kifejezett vagy ráutaló magatartással történő elfogadása nem helyettesíti az (5) bekezdés által előírt külön figyelemfelhívó tájékoztatás megadását. Ez utóbbi hiánya pedig kizárja, hogy a kérdéses általános szerződési feltétel a szerződés részévé váljék.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes igénye már a perindítást megelőzően esedékessé vált, ezáltal követelése nem idő előtti.

Az alperes fellebbezése nem vezetett sikerre, ezáltal teljes egészében pervesztes lett. Ezért a Pp. 239. §-a folytán a fellebbezési eljárásban is irányadó 78. § (1) bekezdése alapján felmerült kiadásait maga viseli, továbbá a 7/2002 IM rendelet 5. § (3) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes pártfogó ügyvédjének díját.

Budapest, 2009. május 6.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró